

osadach 132. W porównaniu z 1871 rokiem, pożary wydarzały się rzadziej, a mianowicie w miastach liczących ich zmniejszała się o 7, a w powiatach o 32. Mieszkańcy ponieśli straty od pożarów na 249,990 rubli; w tej liczbie miejscy 178,061 rubli. Średnią cyfrą każdy pożar w mieście przyczynił straty na 9,371 rubli, a w powiatach na 374 rubli. Najbardziej pożary były w m. Zgierzu, w liczbie 3, które zrządziły szkód na 121,200 rubli.

Z liczbie pożarów: 18 wynikało od pioruna, 24 od złego urządzenia pieców, 20 od nieostrożności, i tyleż skutkiem podpalenia, pozostałe zaś z innych, większej części niewiadomych przyczyn.

Strzały pożarne w gubernii petrowskiej, nie wyłączając i miasta gubernialnego, nie istnieją, lecz w każdym mieście i osadzie, znajdują się sikawki, wiadra, drabiny, bosaki i t. p., utrzymywane kosztem gminy, w ilości, określonej przez postanowienie byłego namiestnika z dnia 15-go lipca 1869 roku.

W roku 1872 mieszkańcy miasta powiatowego Czeszochowy, wystąpili z prośbą o pozwolenie im utworzenia straży ogniowej gminnej, podług prawideł podobnych instytucji, istniejących już za granicą i w m. Kaliszu.

Projekt ustawy czesochowskiej straży ogniowej przedstawiony został przez gubernatora do rozpoznania władzy wyższej.

Ceny targowe bydła, zboża i innych artykułów żywności w mieście Suwałkach, od dnia 3 (15) do 10 (22) kwietnia 1874 roku. Za konia od 25 rub. do 70 rub., za wołu od 30 do 55 rub., za krowę od 20 do 35 rub., za cielę od 2 rub. do 3 rub., za wieprza od 15 do 30 rub.; za czwart: żyta 8 rub. 80 kop., jęczmienia 5 rub. 50 kop., owsa 4 rub. 50 kop., gryki 5 rub. 50 kop., grochu 7 rub. 80 kop., kartofli 2 rub. 45 k., za czweterki: kaszy pszennej 1 rub. 90 kop., jęczmiennej 1 rub. 30 kop., gryczanej grubej 1 rub. 80 kop., drobnej 1 rub. 60 kop.; za pud: maki pszennej 1-go gatunku 2 rub. 40 kop., 2-go gatunku 2 rub. 20 kop., żytniej 1-go gatunku 1 rub. 20 kop., 2-go gatunku 70 kop.; za funt: ołchaba pyłowego 3 1/2 kop., razowego 2 1/2 kop., mięsa wołowego 1-go gatunku 8 1/2 kop., 2-go gatunku 7 kop., cielęciny 6 1/2 kop., wieprzowiny 1-go gatunku 9 kop., 2-go gatunku 8 1/2 kop. (Dzienn. Gub. Suw.).

Dnia 4 (16) marca, we wsi Bloicie, w gminie Kleńwów, w powiecie Sieradzkim, w gubernii Kaliskiej, włościanin wsi Pędziwiatr, Tomasz Pędziwiatr, lat 32 mający, rabiąc w lesie drzewo, przy jego spadnięciu został zabity na miejscu.

Dnia 20 marca (1 kwietnia), na folwarku Wygodzie, w gminie Wróblewie, w tymże powiecie, 4 letnia córka włościanina Marianna Kuś, pozostawiona w domu bez dozoru, zapaliwszy na sobie przez nieostrożność odzież, w skutku poparzenia się umarła. (Dzienn. Gub. Kaliski).

Z INNYCH GUBERNII.

Z Rygi telegrafują do Gł. Urz., że 17 (29) kwietnia, w uroczystość rocznicy urodzin Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana, założony tam został, w obecności władz miejscowych i reprezentantów stanów, kamień węgielny pod gmach gimnazjum Aleksandrowskiego.

Dnia 14 kwietnia, jak donosi *Ruski Inwalid*, miał nastąpić wyjazd z Petersburga niektórych członków wyprawy naukowej do kraju Amu-daryjskiego, mianowicie: naczelnika tej wyprawy, Jego Cesarskiej Wysockości Wielkiego Księcia Mikołaja Konstantynowicza, pomocnika Jego Cesarskiej Wysockości, pułkownika ze sztabu jenerała Stoliczowa, doktora Morewa i innych. Wyjazd ich atoli został na czas jakiś odroczone.

Zamiar przedsięwzięcia badań naukowych nad Amu-darją powzięty był w roku zeszłym, podczas wyprawy chiwiskiej. Przed udaniem się na tę wyprawę, główny naczelnik kraju turkiestanskiego zaproponował Cesarzowi ruskemu Towarzystwu geograficznemu nakreślenie programu rozmaitych kwestii naukowych, dotyczących zbadania Amu-darji, jej starych koryt i w ogóle oazy chiwiskiej, dla rozwiązania takowych podczas samej wyprawy chiwiskiej, o ile nastąpić się do tego możliwości.

Niektóre z kwestii objętych programem nakreślonym przez Towarzystwo geograficzne, po zebraniu w chaństwie chiwiskim niezbędnych materiałów, są już teraz opracowywane; znaczna atoli część kwestii nie mogła być rozwiązana z należytą dokładnością, z powodu krótkiego czasu trwania wyprawy chiwiskiej.

Zważywszy wielką doniosłość, pod względem zarówno naukowym, jak ekonomicznym i administracyjnym, szczegółowego zbadania dolnych części wielkiej rzeki środkowo-azjatyckiej, Amu-darji, oraz przepływu jej w obrębie położonych nad nią posiadłości naszych, Najjaśniejszy Pan Najwyższe rozkazać raczył: postać wyprawę naukową, która ma w ciągu przyszłego lata wykonać niezbędne roboty topograficzne co do Amu-darji, podług programu przepisanego przez Najdosłojniejszego Prezesa Cesarzkiego ruskiego Towarzystwa geograficznego, Wielkiego Księcia Konstantego Mikołajewicza, za porozumieniem z jenerał-gubernatorem turkiestanskim.

Na zasadzie tego programu, zadania główne wyprawy naukowej mają zależeć:

1. Na obliczeniu ilości wód i stopnia spławności Amu-darji w jej delcie i w górę jej prądu, do krańcowego naszego punktu na granicy z Bucharją.

2. Na zbadaniu koryt wyschniętych, przyległych do dolnych części rzeki Amu-darji i ciągnących się w stronę Syr-darji.

3. Na zbadaniu warunków wysychania wódzbiórów w stepach i tworzenia się wydym pasczystych w obrębie naszych posiadłości.

4. Na dokonaniu spostrzeżeń meteorologicznych, i wedle możliwości astronomicznych, i

5. Na rozmaitych badaniach topograficznych, statystycznych i z dziedziny historii naturalnej w naszym kraju Amu-daryjskim.

Na naczelnika tej wyprawy naukowej, z Najwyższego zezwolenia, przeznaczony został, jak powiedziano wyżej, Wielki Książę Mikołaj Konstantynowicz, który poświęcał się już podczas wyprawy chiwiskiej niektórym badaniom nad Amu-darją, następnie za brał czynny udział w pracach komisji ruskogo Towarzystwa geograficznego pod względem nakreślenia programu badań naukowych w basenie Amu-daryjskim.

Wybór innych członków wyprawy naukowej, z wyjątkiem pomocnika Jego Cesarskiej Wysockości, pułkownika Stoliczowa, pozostawiony został radzie Towarzystwa geograficznego. W liczbie osób obranych przez to ostatnie wymienić możemy: między innymi, pułkownika ze sztabu jenerała Sobolewa i doktora zo-

logii Siewierowa. Ze strony władzy kraju turkiestanskiego przeznaczeni także zostaną do składu wyprawy dwaj oficerowie z korpusu topografów wojennych i czterej topografowie w stopniu podoficerów.

Dla towarzyszenia wyprawie w jej eskursjach, oddana będzie do rozporządzenia jej naczelnika osobna eskorta, złożona mniej więcej z setnicy kozaków i z 25 strzelców, którzy mają być umieszczani na łodziach lub szalupach, jakie posyłane będą dla dokonywania pomiarów w ramięniach Delti Amu-daryjskiej.

Wyprawa pojedzie z Petersburga wprost do Kazanki, zkał uda się do kraju Amu-daryjskiego. Do jej rozporządzenia oddany będzie jeden z parostatków flotylli aralskiej, z gabarem.

Obliczono, że dla wywiązania się z powierzonych sobie zadań, wyprawa naukowa nad Amu-darję trwać będzie mniej więcej sześć miesięcy.

Dnia 10 kwietnia, na posiedzeniu Towarzystwa technicznego ruskiego, pod prezydencją E. M. Andrejewa, miał odczyt M. A. Demczynski, „o wykształceniu technicznym w interesie dróg żelaznych“.

Przy obecnym rozwoju u nas dróg żelaznych i w obec braku choć cokolwiek rozwiniętych pracowników drugorzędnych w tej gałęzi techniki, kwestja wykształcenia technicznego w interesie dróg żelaznych ma wielką doniosłość. Wiadomo, że wszystkie niemal nasze Towarzystwa dróg żelaznych postanowiły wnieść corocznie na utrzymanie szkół, po 15 rs. od wiorsty długości tych dróg, i p. Demczynski podniósł w swojej prelekcji kwestję, jak należy skorzystać z tych opłat w sposób najodpowiedniejszy celowi. Zdaniem jego, otworzyć należy koniecznie kilka szkół centralnych dla dróg żelaznych i oddać te szkoły pod kierunek ruskiego Towarzystwa technicznego, które posiada już doświadczenie pod względem kierowania szkołami technicznymi za pośrednictwem swej komisji stałej kształcenia technicznego. Oprócz tego, p. Demczynski znajduje pożytecznym wstawienie Towarzystwa do rządu o zwolnienie od obowiązkowej służby wojskowej agentów dróg żelaznych, niezbędnych dla eksploataowania bez przerwy kolei żelaznych. Odczyt p. Demczynskiego, którego szczegółów nie podajemy tu, wywołał w Towarzystwie rozprawy ożywione. W rozprawach tych, oprócz prezesa i prelegenta, brał udział pp. baron Delwig, Grave, Żurawski, Molander, Sokolowski i Egerstrom. Rozprawy doprowadziły do wniosku, że oprócz szkół centralnych dla dróg żelaznych, niezbędne są także szkoły miejscowe, które mają być utrzymywane z opłat przeznaczonych na ten cel. Szkoły miejscowe dadzą oficjalistom dróg żelaznych możność kształcenia swoich dzieci pod własnym okiem, oswajania ich praktycznie, na samych liniach, z służbą na kolejach żelaznych, jak również przysposabiania ich w warsztatach miejscowych, i w ten sposób kierowania ich, bez wielkich wydatków, na pracowników pożytecznych pod względem teoretycznym i praktycznym. Co się zaś tyczy propozycji p. Demczynskiego, prezes odda je pod opinię rady Towarzystwa.

Na odbytem w Kijowie, 25 marca, zebraniu południowo-zachodniego oddziału ruskogo Towarzystwa geograficznego, przejeżdżano między innymi, złożoną przez komisję mianowaną do nakreślenia planu jednoczynowego spisu ludności, część przygotowanych już przez nią szematów tablic dla opracowania danych dotyczących liczby mieszkańców pod względem miejsca urodzenia, wieku, płci, praw cywilnych, języka, wyznania, stopnia wykształcenia i stanu.

Tablice te, z niektórymi, nieznacznie zresztą zmianami, zostały zatwierdzone przez oddział.

Na temże posiedzeniu odczytany został referat p. Czubińskiego. „Kilka słów o położeniu włościan włościan w kraju południowo-zachodnim“. Referent przytoczył dane o posiadłości ziemskiej włościanów podług inwentarzy, akt nadawczych i opłat skupowych. Dalej, wykazawszy ilość gruntów na duszę rewizyjną, na dom i na każdego włościanina obecnego na miejscu, oraz wysokość opłaty skupowej za dziesiętnę, p. Czubiński porównał te dane z takimiż danymi co do trzech gubernij sąsiednich na lewym brzegu Dniepru. Z porównania tego okazuje się, że włościanie kraju południowo-zachodniego mają więcej gruntów i placą za takowe mniej niż, w tamtych trzech guberniach. Referent przytoczył także dane o ilości bydła u włościan-włościanów, z czego się okazuje, że od 1864 do 1870 roku liczba bydła zwiększyła się o 20%. Włościanie włościanowie mają obecnie, w swych magazynach zapasów, z zboża za siedem milionów rubli, kapitał zaś gminny wynosi jeden milion rubli. Referent przytacza inne także dane, świadczące o znacznym polepszeniu bytu włościan.

Następnie referent mówi o dochodach włościan z gospodarstwa rolnego i z głównych zarobków, jak również o podatkach i opłatach wnoszonych przez włościan. W referacie przytoczone są między innymi dane co do jednego majątku w dobrej glebie i w dobrej miejscowości, przekonywające, że dochody właściciela tego majątku zwiększyły się o 20% w porównaniu z dochodami z czasów, w których obowiązywały inwentarze, i o 10% w porównaniu z dochodami przy aktach nadawczych, dzięki podniesieniu się czynszu dzierżawnego; włościanie zaś, dla zarobienia pieniędzy na opłaty skupowe i na te opłaty dodatkowe, jakie ustanowione zostały po samowolnieniu ich, jako to: gminne, na instytucje polubowne do spraw włościan-skich, na ubezpieczenie i t. d., potrzebują dni roboczych tylko 42% w porównaniu z liczbą dni roboczych podług inwentarzy.

O ruchu tatarów krymskich. — Wkrótce po kampanji krymskiej, takowy wyspys Krymskiego, pobudzi przez naszych nieprzyjaciół, zaczęli przesiadać się masami do Turcji. Rząd turcki nadał im oddziałem leżące grunta w Karamanji i innych miejscowościach Turcji azjatyckiej, gdzie tatarzy nasi doznawali z początku wielkiej nędzy. Gdy w 1860 roku nasza eskadra wojenna, z powodu znanych zająć pomiędzy drużami i maronitami i śmierci poniesionej wtedy przez licznych chrześcijan arabsów w Damaszk, Deir-el-Kamarze i innych miejscowościach Libanu i Anti Libanu, — przybyła do portu bejruckiego, jedna z fregat, „Ilja-Muromiec“, odbyła żeglugę do Pireus i po drodze zarzuciła kotwicę w pobliżu Adanu (w Turcji azjatyckiej), gdzie osiedlili byli również tatarzy krymscy. Na wiadomość, że fregata ruska stanęła niedaleko od brzegu, tatarzy, w liczbie około tysiąca, podpisali na Najwyższe imię prośby o dozwolenie im powrotu do Krymu, i posłali na fregacie deputowanych swoich z temi prośbami. Deputacja ta, przybywszy na pokład fregaty i opowiadając capitanowi o swem nieszczęśliwym położeniu, płakała rzewnie. Obecnie, z powodu ukazu o powszechnym obowiązku służby wojskowej, tatarzy krymscy, którzy pozostali u nas w Krymie, powzięli znowu zamiar przesiadania się do Turcji, do czego nakłaniani są przez mullahów i przez kobiety, i zaczęli podawać masami prośby do władz o udzielenie im pa-

szportów zagranicznych. Dla uspokojenia ich posłany był do Krymu jenerał-adjutant książę S. M. Woronow. Przyjechał on do Bacheysaraju 22 marca; następnego dnia, o godzinie 11-ej zrana, wezwano tatarów na dziedziniec pałacu chanskiego; książę wyszedł do nich i powiedział: „Przysłałem ja jestem do was przez Najjaśniejszego Pana, dla przekonania was, że pamięta o was i kocha jak własne dzieci“. Tatarzy odpowiedzieli pełnym zapalą podziwieniem. Książę powiedział następnie, że ludność krymskiej udzielone zostaną znaczne ulgi pod względem pełnienia służby wojskowej, wystawił im niedogodności przesiadania i los jaki spotkał ich poprzedników i wynurzył nadzieję, że uspokoją się i przestaną słuchać podszeptów ludzi złe myślących i nie mających nic do stracenia.

Następnego dnia tatarzy zgromadzili się znowu koło pałacu chanskiego i podali książęciu zażalenie, między innymi z powodu zaprowadzenia w szkołach tatarskich języka ruskiego, którego nie mają potrzeby i niechęć uczyć się. Lecz nie dali oni odpowiedzi stanowczej, czy chcą pozostać lub nie. Książę wszczął z nimi znowu rozmowę i zaproponował im, że przełoży na język tatarski niektóre ważniejsze artykuły nowej ustawy o obowiązku służby wojskowej; 25 marca, tatarzy przyszli widzieć do przekonania, że korzystniej będzie dla nich pozostać w kraju niż wyemigrować do Turcji, i w takim duchu uchwalili decyzję. Po powzięciu tego postanowienia, tatarzy stali się weselszymi.

Po tem co zaszło w Bacheysaraju, nie trudno już było uspokoić tatarów innych miejscowości.

Według doniesienia gazety *Ryżsk. Wiestn.* dyrekcja Mitawskiej kolei żelaznej podała do wiadomości, że od 8 kwietnia otwarta zostaje bezpośrednia pasażerska i towarowa komunikacja pomiędzy kolejami Mitawską a St. Petersburgsko-Warszawską, za pomocą kolei Libawskiej, a mianowicie: stacja Ryga będzie wydawała bilety bezpośrednie komunikacji do stacji Kowna i Wierzbolowa, a stacje Mitawa i Autz, oprócz Kowna i Wierzbolowa, do stacji: Wilejskiej, Wilna, Białogostoku, Grodna i Warszawy; i na obrót stacji Kowna, Wierzbolowa, Wilejskiej, Wilno, Białystok, Grodna i Warszawy a do stacji Mitawy i Autz, zaś Kowno i Wierzbolowo oprócz tego do stacji Rygi.

Odeski Wiestn. pisze, że zapasy zboża, znajdujące się na składzie w Odesie, są bardzo szczupłe i że spodziewane przez sprzedających poskoczenie cen przyszło w rzeczy samej do skutku, w nieznacznym wprowadzie stopniu; w ostatnich czasach tranżakeje były bardzo ożywione, z powodu wysokich cen na głównych targach zbożowych w Europie. Nie ma prawie wcale na składzie siemienia linańego, owsa, rzepaku i t. d. Z Nikopola przywieziono drogą wodną około 20,000 czetw., pszenicy gładkiej, którą zakupiono na konsumcję miejscową. Spodziewano się większych jeszcze złamów dowozów w kwietniu; przyszło także kilka galarów ze zbożem Dniestrem; zboże to jest w wyborowym gatunku. Jest nadzieja, że do przyszłych zbiorów, ilość zboża, która dowiezioną będzie do Odesy, wyniesie może od 250 do 300 tysięcy czetwerti.

Włosie karaszką w powiecie rostowski, gubernii jarosławskiej, posiada dwie szkoły: pokrowską, którą przeszła z pod zawidywania Ministerstwa Dóbr Rządowych i utrzymywana jest kosztem ziemstwa, i karaszką, na otwarcie której uzyskano w roku bieżącym upoważnienie i na którą ziemstwo udzielić będzie zapomóg. Obecnie cała włosie karaszką, widząc pożytek odnoszony przez dzieci uczące się w szkole, postanowiła upraszać o otwarcie trzeciej jeszcze szkoły, z zapomogą ze strony ziemstwa, pod warunkiem atoli, ażeby te trzy szkoły były nie stałe, lecz ażeby przenoszono je z jednej miejscowości do drugiej, co da wszystkim mieszkańcom włosie możność posyłania do szkół swych dzieci, przez co uniknie się trzymania ich zdala od domu lub posyłania do szkoły daleko od miejsca zamieszkania. Kwestja zapomogi mogłaby być rozstrzygnięta przez sam urząd, na zasadzie uchwały zapadłej na zebraniu ziemstwa na który to cel zostałyby użyte oszczędności z sum wyasygnowanych; lecz urząd ziemski nie jest mocen rozstrzygnąć kwestji uruchomienia szkół. Urząd przeto rostowski oddał tę kwestję pod uznanie zebrania ziemskiego upraszając ze swej strony o przychylny rozstrzygnięcie takowej; stosownie do życzenia włościan, uruchomienie bowiem szkół przyczyni się do tego, że większa liczba dzieci będzie z nich korzystała, wydatki zaś ziemstwa i gminy będą mniejsze, albowiem można będzie obejść się bez większej liczby szkół, punkta zaś, do których szkoły mają przenoszone kolejnij, mogą być wyznaczane przez zebranie gminne, z upoważnienia urzędu ziemskiego. Zebranie ziemskie rostowskie „zgodziło się jednogłośnie“ na opinię komisji, która proponuje uruchomienie szkół, swosobem próby, na trzy lata.

Z Akkermanu donoszą o następujących środkach przedsięwziętych przez zarząd miejski dla o ile można najlepszego uorganizowania gaszenia pożarów.

Prezydent miasta Akkermanu, jenerał-lejtnant Hangardt, przekonawszy się podczas zwiedzenia w 1873 r. wystawy powszechnej w Wiedniu o doskonałym stanie tamtejszej staży ogniowej, utworzonej przez komendanta inżyniera Schulera, kupił za jego wskazówkami, od fabrykanta Knausta, za 2,300 rub., całkowity komplet przyrządów ogniowych, a na przywiezienie go bez cla do Rosji, wyjednł upoważnienie Ministra Finansów. Na kupno koni dla staży ogniowej okazało się niezbędem wyłożyć 700 rub. Po przedstawieniu tego radzie miejskiej, takowa uznała konieczność rozchodu na staż ogniową w kwocie 3,000 rub. Lecz pozostała otwarta kwestja o źródle pokrycia tego rozchodu z powodu nieposiadania przez miasto swobodnych funduszy. Okoliczność ta pobudziła prezydenta miasta Akkermanu do udania się do Ruskogo Towarzystwa ubezpieczeń od ognia „Salamandra“ z prośbą o pożyczkę miastu 3,000 rub., na trzy lata, bez procentu. Jednocześnie jenerał-lejtnant Hangardt zaczął przeprowadzać w mieście myśl o założeniu Towarzystwa straży ogniowej, wykazując ogromną korzyść jaką przynosi takie Towarzystwa w miastach Kraju Nadbaltyckiego, Pskowie, Narwie, Witebsku, Kiełcach i Kaliszu.

Dalej, jenerał Hangardt podejmuje obecnie kwestję w ogóle o pociągnięciu Towarzystwa ubezpieczeń do udzielenia pomocy miastu, tak przy organizacji staży ogniowej, jak i w sprawie uprzedzania pożarów, przedstawiając tu za podstawę korzyść, jaką otrzyma samo Towarzystwo ubezpieczeń, w skutku posiadania przez miasto lepszych sposobów gaszenia pożarów i w skutku ich zmniejszenia się.

Pomoc ta, według jenerała Hangardta, może wyrazić się w oddzieleniu przez Towarzystwo ubezpieczeń corocznie pewnego procentu na podtrzymanie staży ogniowej i w przyjęciu przez jego agentów udziału w sprawie organizowania oddziałów gascieli, kominiarzy i t. p.

Oprócz tego, jenerał Hangardt mniema, że dla Towarzystwa ubezpieczeń byłoby niezbędnem postaranie się o połączenie domów ich agentów z pewnemi miejscami w mieście drutem telegraficznym, dla dawania sygnałów wzywających do gaszenia pożarów i zapalania latarni; również byłoby pożytecznem postaranie się o wprowadzenie w mieście opalania pieców antracytem, zamiast trzciny i drzewa, które przy paleniu, dają wiele sadzy, a składy tych ostatnich przedstawiają wielkie niebezpieczeństwo podczas pożaru. Dobre oświetlenie ulic, według zdania prezydenta miasta Akkermanu, jest także jednym ze środków znacznie zmniejszających rozmiary pożarów.

Przechodząc następnie do kwestji zmniejszenia w ogóle pożarów, jenerał Hangardt wskazuje wprowadzenie, przynajmniej w Rosji południowej, mało dotąd u nas znanych, ale pomyslnie wypróbowanych już w Anglii, domów z żelaza.

O stanie lodu na Woldze donoszą: z Kazania, 6 (18) kwietnia: „Dziś zrana lód ruszył gestemi masami; woda podniosła się na 7 1/2 arsz. Powietrze ociepliło się“. Z Samary, 7 (19) kwietnia: „Dziś zrana ruszyły lody“. Z Saratowa, 6 (18) kwietnia: „Wczoraj po południu rzeka pusiła“.

Do S. Peterb. Wied. piszą z Poti pod dniem 25 marca (6 kwietnia), że w Mingrelji panują zimna. Od urożów poprzepadły liczne drzewa cytrynowe i znaczna liczba bawołów zmarła na śmierć. Dotąd, oprócz fijołków i pokrzyw, nie widać żadnej innej zieleności.

Łaiszen (w gubernii kazańskiej). (Korespondencja gazety „Ruski Mir“). — Na teraz wypadła mi opowiedzieć o pewnem zdarzeniu, które się przytrafiło nie tak dawno w naszej miejscowości. Z m. Czystopola, odległego od nas nieco więcej jak 70 wiorst, jechał obywatel powiatu spasskiego, Pantusow, z jednym tylko woznicą. Ujechawszy połowę drogi od pierwszej stacji, wsi Aleksiejewskiej, napotykał jakiegoś człowieka nieznanego, który się rzucił na woznicę, ściga go z kózla i zaczyna dusić. Woznica usiłuje się wyswobodzić i woła o pomoc. W tej chwili obywatel budzi się i spostrzega nieopodal drugie indywidualum z toporem w ręku, grożące mu śmiercią; lecz obywatel nie traci przytomności, z zimną krwią chwytając rewolwer i pokazując go przeciwnikowi, powiada, że spróbuje się z nim. Człowiek z toporem przybliży się, jeszcze krok — dwa — i pozostaje mu tylko zamierzyć się toporem; lecz w tej chwili obywatel strzela w nogi rozbojnika i ten z przekleństwem pada na ziemię. Złatawitszy się z jednym, obywatel chce biec na pomoc woznicy, lecz widzi zbliżającego się trzeciego człowieka, zamierzającego się. Nie myśląc długo strzela znowu. Kula trafiwszy złoczyńcę w brzuch, wywarła swój skutek. — Padł na ziemię. — Następnie obywatel biegnie do woznicy. Pozostali przy życiu trzej złoczyńcy, widząc dwóch pobitych towarzyszy, zamierzają ocalić się ucieczką; lecz na krzyk obywatela, że jeśli ruszy krok jeden, to pójdzie za towarzyszami, skłania go do zatrzymania się. Związano go, i podjąwszy dwóch ubitych, dostawiono do Czystopola. Dwaj rozbojnicy są tatarzy; ze wsi Kurnalej, naszego powiatu, a trzeci rossjanin ze wsi Aleksiejewskiej, tegoż powiatu. — Spostrzegłszy pieniądze u p. Pantusowa jeszcze w Czystopolu, śledzili go i umówili się napadnąć, w celu ograbienia w tem miejscu właśnie, gdzie dwóch z nich legło pod strzałami p. Pantusowa.

TELEGRAMY

DZIENNIK WARSZAWSKI.

Madryt, 2 maja, godz. 10 z rana. „Gaceta“ zamieszcza telegram z Castro, datowany wczoraj o godzinie 1-ej po południu i donoszący, że armja Serrana zajęła Portugaletę.

Madryt, 2 maja, godz. 9 1/2 wieczorem. Serrano wszedł wczoraj do Portugalety. Dwie dywizje przeszły pod dowództwem Serrana na prawy brzeg rzeki Nervion. Karliści opuścili Castrajana. Trzeci korpus, dowodzony przez jenerała Concha, zajął Santa Ageda. Karliści skierowali kanonadę spotęgowaną na Bilbao, które odpowiada skutecznie. Telegram Serrana, datowany dziś z Portugalety, powiada, że karliści opuszczają wszystkie pozycje.

Paryż, 2 maja. Depesze karlistowskie potwierdzają, że Pedro Abanto i Juljanna opuszczone zostały przez karlistów, którzy koncentrują się na liniach bardziej zbliżonych do Bilbao.

Paryż, 3 maja. Depesza karlistowska z Bajonny, z daty dzisiejszej, zaprzecza wiadomości o wejściu wojsk republikańskich do Bilbao i powiada, że bombardowanie Bilbao trwa w dalszym ciągu z wielką energją. Elio gromadzi wojska na bardzo silnych liniach Barracado, Zarrosa i Castrinsana i stawia czoło nieprzyjacielowi.

Ateny, 3 maja. Komundros podał królowi memorandum. Zgda on działaniu obcej wpływow i zmiany w polityce zagranicznej i oświadcza, że inaczey misja utworzenia nowego gabinetu jest niewykonalna.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prasa wiedeńska uskarża się na to, iż dokumenta zawarte w „księdze czerwonej“ są mało interesujące. „Nie znajdujemy tam wcale, powiada *Wiener Presse*, żadnego wyjaśnienia wielkich kwestji politycznych jakie zajmowały świat od czasu ostatniego posiedzenia delegacji a do których i nasze ministerstwo spraw zagranicznych było wnięszane. Nie znajdujemy tam ani jednego dokumentu dotyczącego widzenia się osób panujących podczas powszechnej wystawy w Wiedniu, ani odnoszącego się do negocjacji prowadzonych z kurją rzymską, ani wreszcie do sprawy bośniackiej. Zbiór papierów, który mamy przed oczami, jest to rodzaj mdłego dekoktu, podobnego do tych, jakie przepisują lekarze ażeby zdawało się, że coś robią przeciw: *ut aliquid fieri videatur*.“ *Neue Freie Presse* okazuje także same niezadowolone i przychodzi do wniosku, że lepiej już byłoby zręczyć się całkiem tej publikacji, niż wydawać zbiór działań dyplomatycznych tak systematycznie jałowy. Prawdopodobnie hrabia Andrassy tego tylko pragnie i być może, iż skorzysta ze sposobności dla zniesienia inowacji zaprowadzonej przez jego poprzednika. Pod względem wstrętu do periodycznych publikacji dokumentów dyplomatycznych, pierwszy minister

